

בְּנֵי יִהּוּ לְקָרְבָּנָא דָא. פַּתְחֵי וְאָמְרֵי אָשֶׁרְיִ תְּבָחר
וַתִּקְרֹב יִשְׁפֹּן חֲצִירֵיכְךָ. אֲנוֹן דְּקִיְּמֵי עַלְיֵיהוּ אָמְרֵי
גְּשֶׁבֶעָה בְּטוּב בִּיתְךָ קְדוֹשׁ הַיְּכָלָד. לְבַתָּר מְבָרֵךְ אָשֶׁר
קְדַשָּׁנוּ בְּמַצּוֹתֵינוּ וַצְוֹנוּ לְהַבְנִיסוּ בְּבָרִיתֵנוּ שֶׁל אָבָרָהָם
אֲבִינוּ. וְאֲנוֹן דְּקִיְּמֵי עַלְיֵיהוּ אָמְרֵי בְּשֵׁם שְׁהַבְנִסְתּוּ
לְבָרִית וּבְכִי. וְתַגְנִין בְּקְדֻמִּתָּא לְבָעֵי בָּר נָשׁ רְחַמֵּין
עַלְיָה וְלְבַתָּר עַל אָחָרָא דְבָתִיב, (ויקרא טז) וּכְפָר בְּעַדּוּ
בְּקְדֻמִּתָּא וְלְבַתָּר וּבְעַד כָּל קְהַל יִשְׂרָאֵל. וְאֲנוּ
אוֹרָחָא דָא נְקַטְיָנוּ וְהַכִּי שְׁפִיר וְחַי לְקַפְּאָן.

אָמֵר רַבִּי אָבָא וְדָאי כֵּד הוּא וִיאוֹת מֶלֶה, וּמְאָן
דָּלָא אָמֵר הַכִּי אָפִיק גְּרִמִּיה מַעֲשָׂרָה חַפּוֹת
הַזְּמִינָה קְדֵשָׁא בָּרוּךְ הוּא לְמַעַבְדָּל צְדִיקִיא בְּעַלְמָא
דָּאָתִי, וּבְלָהוּ מַתְקִשְׁרָן בְּהָאֵי. וּבְגִינִּי כֵּד עַשְׂרָה מִילִי
דְּמִיחִימְנוֹתָא אִית בְּהָאֵי קְרָא אָשֶׁרְיִ תְּבָחר וַתִּקְרֹב

לשון הקודש

עַלְיוֹן, וְאַחֲרֵךְ עַל הַאָחָר, שְׁבָתוֹב (ויקרא
טז) וּכְפָר בְּעַדּוּ – בְּתַחְלָה, וְאַחֲרֵךְ –
וּבְعַד כָּל קְהַל יִשְׂרָאֵל. וְאֲנוּ לְקַחְנָנוּ אֶת
הַדָּרָךְ הַוּ, וּכְךָ יִפְהָה וּרְאוֹי לְפִנֵּינוּ.
אָמֵר רַבִּי אָבָא, וְדָאי כֵּד הוּא וְנָא
הַדָּבָר. וּמִשְׁלָא אָוֹמֵר כֵּד, הוּא מְזִיאָ
קְדַשָּׁנוּ בְּמַצּוֹתֵינוּ וַצְוֹנוּ לְהַבְנִיסוּ בְּבָרִיתֵנוּ
אֶת עַצְמוֹ מַעֲשָׂרָה חַפּוֹת שְׁעַתִּיד לְעַשׂוֹת
הַקְּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְצִדְיקִים בְּעוֹלָם הַבָּא.
וּבָלָם נְקַשְׁרִים בָּזָה. וּמְשׁוּם כֵּד עַשְׂרָה
וּשְׁנִינָה, בְּתַחְלָה יַבְקַשׁ אָדָם רְחַמִּים
שֶׁל בָּאוּ, בְּשִׁמְךָרִיבִים אֶת בְּנֵיכֶם לְקָרְבָּן
הַזָּה, פּוֹתְחִים וְאֹמְרִים: אָשֶׁרְיִ תְּבָחר
וַתִּקְרֹב יִשְׁפֹּן חֲצִירֵיכְךָ. אֲוֹתָם שְׁעוּמָדִים
עַלְيָהָם אֹמְרִים: גְּשֶׁבֶעָה בְּטוּב בִּיתְךָ
קְדוֹשׁ הַיְּכָלָד. אַחֲרֵךְ מְבָרֵךְ אָשֶׁר
קְדַשָּׁנוּ בְּמַצּוֹתֵינוּ וַצְוֹנוּ לְהַבְנִיסוּ בְּבָרִיתֵנוּ
שֶׁל אָבָרָהָם אֲבִינוּ. וְאֲוֹתָם שְׁעוּמָדִים
עַלְיָהָם אֹמְרִים: בְּשֵׁם שְׁהַבְנִסְתּוּ לְבָרִית
וּכִי. וּשְׁנִינָה, בְּתַחְלָה יַבְקַשׁ אָדָם רְחַמִּים

ינו'. זכֶל מַלְהָ וּמַלָּה חֶדְחָה אֲתִעְבֵּיד מִנָּה. זְבָאָה חוֹלְקִיכְזָן בְּעַלְמָא דָא בְּעַלְמָא דָא תִּי, דָהָא אָזְרִיקְתָּא מַתְקֵשְׁרָא בְּלִבְיִיכְוּ כְּאַלוּ קִימִיתָו (דף צה ע"א) בְּגֻפְיִיכְוּ בְּטוֹרָא דְסִינִי בְּשֻׁעַתָּא דְאַתִּיהִיבָת אָזְרִיקְתָּא לִיְשָׁרָאָל:

פתח אִיךְ וְאָמֵר (שמות כ) מִזְבֵּחַ אֲדָמָה תַּעֲשֵׂה לִי זְבִחָתָ עַלְיוֹ אַת עַלְתִּיךְ וְאַת שְׁלָמִיךְ וָנוּ. **תָּאָנָא** בֶּל מָאָן דְקָרִיב בְּרִיה לְקָרְבָּנָא דָא, כְּאַלוּ אֲקָרִיב בֶּל קָרְבָּנִין דְעַלְמָא לְקִמְיה דְקָדְשָׁא בְּרִיךְ הָוּא, וּבְאַילְוִי בְּנֵי מִדְבָּחָא שְׁלִימָתָא קִמְיה. בְּנֵי בְּךָ בְּעֵי לְסִדְרָא מִדְבָּחָא בְּמָאָנָא חֶדְמִילִיא אַרְעָא לְמִגּוֹר עַלְיהָ הָאֵי קִימָא קְדִישָׁא, וְאַתְּחַשֵּׁב קִמְיָה קְדָשָׁא בְּרִיךְ הָוּא כְּאַלוּ אֲדָבָח עַלְיהָ עַלְזָוִן וְקָרְבָּנִין עָנָא וְתוֹרִי.

לשון הקודש

דברים של האמונה יש בפסקוק הזה אשרי תבחר ותקרב ונו', ומכל דבר ודבר נעשית חפה אחת ממנה. אשרי חלקיים בעולם הזה ובעולם הבא, שתרי ה תורה נקשרת בלבבכם באלו עמדתם בוגופכם בהר סיני בשעה שנשננה תורה לישראל. **פתח** אחר ואמר, (שמות כ) מִזְבֵּחַ אֲדָמָה תַּעֲשֵׂה לִי זְבִחָתָ עַלְיוֹ אַת עַלְתִּיךְ וְאַת שְׁלָמִיךְ וָנוּ חֶדְחָה בְּרִיה וְקָרְבָּנָתָה ברוך הוא, וְאַל תִּשְׁחַט בְּרִיךְ לְסִדְרָה מִזְבֵּחַ עַמְּדָתָם בְּגֻפְיִיכְוּ בְּהַר סִינִי בְּשֻׁעָה הַקְדוּשָׁה תָּוֹרָה לִיְשָׁרָאָל.

עלות וקרובנות, צאן ובקר.

וניחא ליה נתיר מפלחו דכתיב זובחת עליו את עלתיך ואת שלמיך וגוי. בכל המקום אשר אובייר את שמי מהו אובייר את שמי (את) דא מילה דכתיב בה (תהילים כה) סוד יי ליראיו ובריתו להודיעם. האי מזבח אדמה וקאי במא דאמינא. בתריה מה כתיב ואם מזבח אבנים תעשה לי. רמז לנו לרוא כד אתניר דאייה מעם קשי קدل וקשי לבא, האי אקרי מזבח אבנים.

לא תבנה אתהן גוית. מה הוא, דברי לא עלא ליה בפולחנא דקדשא בריך הוא (בג') ולא יגער יתיה עד ריגשי פולחנא אחרא דעבד עד הכא וייעדי מניה ההוא קשי דלבא. זאי אתגזר ולא עידי מניה ההוא קשיא דלבא לሚעל בפולחנא קדישא דקדשא בריך הוא, הרי הוא בהאי פסילא דאגנא דגורי ליה

לשון הקודש

זה נקרא מזבח אבנים.
לא תבנה אתהן גוית, מה זה? שאריך להכניסו לעבודת הקדוש ברוך הוא, ונבדין ולא ימול אותו, עד שישכח עבודה אחרת שעבד עד עתה, ויסיר ממנה אותו קשי הלב. ואם נמול ולא הוסר ממנה אותו קשי הלב להבנש לעבודת הקדש של הקדוש ברוך הוא, הרי הוא בפסל האבן תהה שנזירים אותו מהצד

ונזח לו יותר מכם, שפתות זובחת עליו את עלתיך ואת שלמיך וגוי. בכל המקום אשר אובייר את שמי מהו אובייר את שמי? (את) זו הטילה, שפתות בה (תהילים כה) סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם. מזבח האדמה תהה וקאי במו שאמרנו, מה בתרוב אחוריו? ואם מזבח אדמה תעשה לי. רמז לנו לגר באשר מתרניר, שהם מעם קשה ערך וקשה לב.

מהאי גיסא ומיהאי גיסא לאשтар אבנא כדקדקdemita. בגין פה לא תבנה אתה גוית. דאי אשтар בקשיותה, כי חרבך הנפת עלייה ותחללה. בלוּמֶר ההוא גוינו דאתגזר לא מהניא ליה.

בגיני בך זבא חולקיה דמאן דאקריב hei קרבנא בחדותא ברעניא קמי קדשא בריך הוא, וביעי למחרדי בהאי חולקא כל (ר"א לע"ג ההוא) יומא דכתיב, (תהלים ט) ויישמחו כל חוסי בך לעולם ירגנו ותקה עלימו ויעלצנו בך אהבי שמה:

פתח אידך ואמר ויהי אברהם בן תשעים שנה ותשעה שנים וירא יי' וגנו אני אל שדי התהלך לפני וגנו. hei קרא אית לעינא ביה וקשייא בכם אורהין, וכי עד השטא לא אתגלי ליה קדשא בריך הוא לאברהם אלא (עד) האידנא כד מטה להני יומין

לשון הקורש

הזה ומון הצד הזה, ונשאר אבן שבתוב (שם ט) ויישמחו כל חוסי בך בבראשונה. משום בך לא תבנה אתה לעולם ירגנו ותקה עלימו ויעלצנו בך גוית. שם הוא נשאר בקשורתו - כי

פתח הנפת עלייה ותחללה. בלוּמֶר, אחרות הפלילה שגמול אינה מועילה לו. משום בך, אשרי חלקו של מי שAKERIB את הקרבן זהה בשמה וברצון לפניו הקדוש ברוך הוא. ואירוע לשמה בחלק הזה כל היום והוואר,

וירא יי אל אברם ולא קדם. והכתיב ויאמר יי אל אברם. ויה אמר אל אברם. ויאמר לא ברם ידוע תדע לנו. והאידנא מני חושבן יומין. ובד מני להו כתיב וירא יי אל אברם. אשתמע דעת השטה לא אתגלי עלי. ועוז דכתיב בון תשעים שנה ותשע שנים. בקדמיה שנה ולבסוף שנים.

אלא כי תאנה. כל אונן יומין לא כתיב וירא. מי טעם. אלא כל בפה דהוה אטימוסותים (כח) קדשא בריך הוא לא אתגלי עלייה בדקחי. האידנא אתגלי עלייה דכתיב וירא. מי טעם. משום דבעא לנו כי היא את בתרא קדישא.

ועוז דבעא קדשא בריך הוא לאפקא מניה ורעה קדישא. وكדישא לא להו בעוז דאיו אטימוסות

לשון הקודש

בשגעון לימים האלה. וירא ה' אליו ולא קדם? והרי בתרוב ויאמיר ה' אל אברם. וזה אמר אל אברם. ויאמר לא ברם ידוע תדע לנו. ובעת מונה את התגללה הימים. וכשמנוחה אותן. בתרוב וירא ה' אל אברם. ונשמע שעדר עתה לא התגללה עלי. ועוז. שבתוב בון תשעים שנה ותשע שנים. בתגללה שנה. ואחר קד שנים. להוציא מפנו רע קדוש. וקדוש לא

בשְׁרָא, אַלְאָ אָמֵר הַשְׂתָּא דְּהֹא בֶּן תְּשִׁיעִים שָׁנָה
וִתְשִׁיעִים שָׁנִים וַיַּמַּן קָרִיב הֹא דִינְפּוֹק מְגִיה זָרֻעָא
קְדִישָׁא, לְהֹוי הֹא קְדִישָׁא בְּקְדִמְתָּא וְלִבְתָּר יְנְפּוֹק
מְגִיה זָרֻעָא קְדִישָׁא. בְּגִין כֵּד מְגִי יוֹמָיו בְּהָאי וְלֹא
בְּכָל הַיּוֹם זָמִינִי קְדִמְתָּא. תֹּו תְשִׁיעִים שָׁנָה, דָּבָל יוֹמָיו
קְדִמְאי לֹא הָוּ שָׁנִים אַלְאָ בְּחֶד שָׁנָה דָּלָא הָוּ יוֹמָיו
יוֹמִין, הַשְׂתָּא דִמְטָא לְהָאי שָׁנִים, אֲנוֹן וְלֹא שָׁנָה:
וַיֹּאמֶר אַלְיוֹ אָנָּי אֶל שְׁדִי. מָאִי מְשֻׁמָּעַ הַעַד הַשְׂתָּא
לֹא קָאָמֵר אָנָּי אֶל שְׁדִי. אַלְאָ הָכִי תְּאַנְּאָ
עַבְדָּקְדָּשָׁא בְּרִיךְ הֹא בְּתְּרִין פְּתָאַין דָּלָא קְדִישָׁין
לְתַתָּא. וְכָל אֲנוֹן דָּלָא אֲתָגָרוֹ יְסַתְּאַבּוֹן בְּהַזּוֹן.

וְרַשִּׁימִין בְּהַזּוֹן, וּמָאִי רְשֻׁוּמָא אֵית בְּהַזּוֹן, דְּאַתְּחַזְּזִין
בְּהַזּוֹן שִׁין דָלַת וְלֹא יְתִיר, וּבְגִין כֵּד
אֲסַתְּאַבּוֹן בְּהַזּוֹן וְאַתְּדַבְּקוֹן בְּהַזּוֹן. בְּתַר דְּאַתְּגָרוֹ נְפִקְיָוּן

לשון הקודש

עַבְשׂו שְׁחִנִּיעַ לֹזָה, הֵם שָׁנִים וְלֹא שָׁנָה.
וַיֹּאמֶר אַלְיוֹ אָנָּי אֶל שְׁדִי. מָה מְשֻׁמָּעַ
שָׁעַד עַבְשׂו לֹא אָמֵר אָנָּי אֶל שְׁדִי? אַלְאָ
כֵּד שָׁנִינוּ, עַשְׂה הַקְּדוּשָׁ בְּרוּךְ הוּא
כְּתָרִים תְּחִתּוֹנִים שָׁאַיְנָם קְדוּשִׁים
לְמַטָּה, וְכָל אַוְתָּם שְׁלָא גְּמוּלִים,
נְטָמָאים בָּהֶם.
וְרַשִּׁומִים בָּהֶם. וְמָה הַרְשָׁום שִׁשְׁתִּ
בָּהֶם? שְׁגָרָא בָּהֶם שִׁין דָלַת וְלֹא
שְׁבָל יְמִיו הַרְאָשׁוֹנִים לֹא הָיו שָׁנִים,
אַלְאָ בְּשָׁנָה אַחַת, שְׁלָא הָיו יְמִיו יָמִים.

מַאֲלִין וּמַעֲלִין בְּגַדְפּוֹי דְשִׁבְגִּנְתָּא וְאַתְגֵּלִיא בְּהוּ יוֹד רְשִׁימָא קְדִישָׁא אֶת קְיִמָּא שְׁלִים (דף צה ע"ב) וְאַתְרְשִׁים בְּהוּ שְׁדִי וְאַשְׁתְּלִים בְּקְיִמָּא שְׁלִים, וְעַל דָא בְּתִיב בְּהָאי אֲנִי אֵל שְׁדִי.

הַתְהַלֵּךְ לְפִנֵּי וְהִיה תָמִים, שְׁלִים, דְהַשְׁתָּא אֶת חִסְר בְּרְשִׁימָא דְשִׁיּוֹן וְדָלָת, גַּעַר גְּרָמָד וְהִוִּי שְׁלִים בְּרְשִׁימָא דְיוֹד. וּמְאָן דָאִיהוּ בְּרְשִׁוּמָא דָא אַתְהֹזֵי לְאַתְבְּרָכָא בְּשָׁמָא דָא דְבָתִיב, (בראשית כח) וְאֵל שְׁדִי יְבָרֵךְ אֹתָךְ.

מַהְוּ אֵל שְׁדִי. הַהְוָא דְבָרְכָאָן נְפָקָן מְגִיה, הַוָּא דְשְׁלִיט עַל בְּתָרֵין תְּתָאֵין, וּבְלָא מְדֻחָלְתִּיה דְחָלִין וּמְזַדְעָזִיעַן, בְּגַ�ן קְדֵדְמָאָן דְאַתְגּוֹר, כָּל אַגְּנוֹן דָלָא קְדִישֵׁין אַתְרַחְקָן מְגִיה וְלֹא שְׁלָטִין בֵּיה. וְלֹא עוד אֶלְאֶל דָלָא נְחִית לְגִיהָנָם דְבָתִיב, (ישעה ט) וְעַמְּדָה

לשון הקורש

יָוָתָר, וּמְשׁוּם כֵּד נְטָמָאים בְּהָם וְנְדָבְקִים בְּהָם. אַחֲר שְׁגָמוֹלִים יוֹצָאים פְּאַלְגָּן, וּנְגָנְסִים לְבָנְפִי הַשְּׁבִיבָה, וּמְתַגְּלָה בְּהָם יוֹד, הַרְשָׁם הַקְּרוֹשׁ, אַזְתָּה הַבְּרִית הַשְּׁלָם, וּנְרָשָׁם בְּהָם שְׁדִי, וּנְשָׁלָמִים בְּקִיּוֹם שְׁלָם, וְעַל בְּנֵתָה בְּזָה אַבְרָהָם יְבָרֵךְ אֹתָךְ. מַה זֶה אֵל שְׁדִי? הַהְוָא שְׁפָטָנוּ יוֹצָאות הַבְּרִכות, הַוָּא שְׁשׁוֹלֶט עַל בְּל הַבְּתָרִים הַתְּחִתּוֹנִים, וְהַבְּל פּוֹתְחִים מִירָאָתוֹ וּמוֹדָעָוִים. מְשׁוּם בָּה, מַי שְׁגָטוֹל, בְּל אַזְתָּם שָׁאַיְנָם קְדוּשִׁים מְתַרְחָקִים מְפָנוֹ תְהַלֵּךְ לְפִנֵּי וְהִיה תָמִים. שְׁלָם. שְׁבָעָת אַזְתָּה חִסְרָה בְּרָשָׁם שֶׁל שִׁיּוֹן וְדָלָת. מַזְלָה